

Suomen kielen ja
kirjallisuuden
pedagogiikka

POMM1083

Annakaisa Lehtonen
annakaisa.a.lehtonen@jyu.fi
annakaisa.a.lehtonen@gmail.com

Infoa

Luki-luento 28.10.

- ei pakollinen erityispedagogiikan opiskelijoille.

KÄTS-moduulitehtävä (moduuli 3, tehtävä 1)

- Esi- ja alkuopetuksen pedagogiikka (5 op).
- Onko käyty tai tulossa?

Ensi viikolla EI DEMOA

11.09.2025 14.15 - 15.45 RUU E214 Onni (24 henkilöä)
18.09.2025 14.15 - 15.45 RUU C101 Lucina (40 henkilöä)
25.09.2025 14.15 - 15.45 RUU E307 (uusi opetustila 1.9 alk.) (28 henkilöä)
09.10.2025 14.15 - 15.45 Ag D214.1 (24 henkilöä)
23.10.2025 14.15 - 15.45 RUU E214 Onni (24 henkilöä)
30.10.2025 14.15 - 15.45 RUU E214 Onni (24 henkilöä)
06.11.2025 14.15 - 15.45 RUU E214 Onni (24 henkilöä)
13.11.2025 14.15 - 15.45 Ag D214.1 (24 henkilöä)
20.11.2025 14.15 - 15.45 RUU E214 Onni (24 henkilöä)

Seuraavan luennon ennakkotehtävä

Ennakkotehtävä seuraavaan kertaan (30.9.2025)

Oheisesta linkistä ja QR-koodin alta löydät ennakkotehtävän ensi viikon Tekstien tulkinta -luentoa varten. Tehtävä kannattaa tehdä hyvissä ajoin.

Tehtävässä olevat linkit eivät aukea suoraan vaan ne pitää kopioida.

Ota vastauksesi talteen ennen kyselystä poistumista, sillä tarvitset sitä myöhemmin: Paina vasemmassa laidassa olevaa lähetä-kuvaketta ja lisää oma sähköpostiosoitteesi. Näin kirjoittamasi vastaukset tulevat sähköpostiisi. Kopioi ne sieltä PROpeesi myöhempää käyttöä varten.

<https://link.webpolsurveys.com/S/DE29D241BB2B1C43>

Arviointi

Arvioinnin kohde	Arvioinnin tapa	Osuus opintojakson kokonaisarviossa
Kieli- ja viestintäasiantuntijuuden reflektointi: <ul style="list-style-type: none">• Omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistaminen arviointietoa hyödyntäen• Oppimisen merkitykselliseksi tekeminen itselle• Työskentely tavoitteiden saavuttamiseksi	<i>Kriteeriperustainen sanallinen ja numeerinen opettaja-arviointi</i>	20 %
Osallistuminen opetukseen ja työskentely opintojaksolla: osaamisen kehittymisen ja oppimistavoitteiden täyttyminen opintojaksolla ja refleктоiva työskentely (pienryhmä- ja -luentotyöskentely, itsenäinen työskentely)	<i>Kriteeriperustainen sanallinen ja numeerinen opiskelijan itsearviointi</i> <p>Opettajalla on mahdollisuus arviointikriteerien perusteella nostaa tai laskea pienryhmä- ja luentotyöskentelyn (osallistuminen opetukseen) arvosanaa tai palauttaa opiskelijan itsearviointi takaisin uudelleen tarkistettavaksi.</p>	50 %
Soveltava tentti: omanosaamisen kehittäminen	<i>Kriteeriperustainen numeerinen opettaja-arviointi</i>	30 %

Minä ja kielioppi / kielitieto

- Mitä muistat kouluaikeiden kieliopin / kielitiedon opiskelusta?
- Mikä oli helppoa / vaikeaa / epämotivoivaa ?
- Mitä ajattelet asiasta nyt aikuisena? Mistä opituista asioista olet hyötynyt elämäsi aikana?

Mitä ymmärrät?

“Trookissa upte metkot ovat kofoitaa ja tremoja. Usein bog metkot kellaavat illalla ja hontuvat aamulla. Kaikki metkot juntaavat fo grell.”

“Trookissa upte metkot ovat kofoitaa ja tremoja. Usein bog metkot kellaavat illalla ja hontuvat aamulla. Kaikki metkot juntaavat fo grell.”

Miksi kieli voisi olla suomea? Listatkaa huomionne paperille.

Älkköinen

hörmöskörkkeli

lempautteli

piirpäisessä

lasmottimessa

Kuka/Mikä tekee?

Mitä tekee?

Milloin tekee?

Millainen hän/se on?

Missä tekee?

Millainen paikka se on?

Älkköinen hörmöskörkkeli lempautteli piirpäisessä lasmottimessa.

Sanat ovat epäsanoja; niitä ei suomen kielessä esiinny mutta ne voisivat esiintyä

- vokaaliharmonia / vokaalisointu toimii, ö:t ja ä:t ovat myös tyypillisiä suomelle
- johdin älkkö+inen (aurinko+inen), yhdyssana hörmös+körkkeli

Virke on suomen kielen ominaispiirteiden mukainen.

- sanajärjestys
- lauseenjäsennys: subjektilauseke + predikaatti + adverbiaalilauseke → on ok jäsentää myös sanoittain
- virkkeestä erottaa sanaluokat (adjektiivi + substantiivi + verbi + adjektiivi + substantiivi)
- sanaluokat taipuvat sijamuodoissa ja verbeillä on taivutusmuodot ja aikamuodot (ja molemmista näistä on yksikkö- ja monikkomuodot): Älkköinen (yks. nominatiivi) hörmöskörkkeli (yks. nominatiivi) lempautteli (yks.2.persoona, imperfekti) piirpäisessä (yksikön inessiivi) lasmottimessa (yksikön inessiivi)
- subjekti ja predikaatti ovat kongruenssissa
- lausetyyppi on toteamus/väitelause (ja toki voi myös sanoa että modus on indikatiivi)

Käsitteet tekstien ja kielen tarkastelun apuna

1.-2.lk

Kielen tutkimista tukevat peruskäsitteet, kuten **sana**, **tavu**, **kirjain** ja **äänne**.

3.-6.lk

Kielen tutkimista tukevat peruskäsitteet, kuten **sanaluokat** (nominat, verbit, taipumattomat sanat), jotkin **sijamuodot** (nominatiivi, genetiivi, partitiivi, essiivi, translatiivi ja paikallissijat) sekä **persoonamuodot** (persoonat 1–3 aktiivissa ja passiivi) ja **aikamuodot** (preesens, imperfekti, perfekti ja pluskvamperfekti), **lauseenjäsenet** (subjekti, predikaatti, objekti), **lauseke**.

Oikeinkirjoituksen perusasiat.

Aikamuodot käsittelyyn

Pohtikaa ja selvitelkää ensin

- Mitä aikamuodot ovat?
- Mihin käytetään? Miten eroavat toisistaan käyttöyhteyden osalta?
- Sijoittakaa aikamuodot aikajanelle (menneisyys - nykyaika - tulevaisuus) sillä perusteella, miten ne ajallisesti sijoittuvat toisiinsa nähden.
- Mistä yhteyksistä eri muodot ovat oppilaille tuttuja? Missä tilanteissa he niitä käyttävät tai mistä tekstilajeista ne ovat tuttuja?

Ideoikaa sitten, miten asioita voisi koulussa harjoitella.

- toiminnallinen tehtävä
- kirjallinen tehtävä

Ennakkotehtävä seuraavalle demolle

- 1) Etsi **yksi teksti, jota voisit käyttää oppilaiden kanssa äidinkielen tunnilla**. Valitse itse, mille ikäluokalle tekstin suuntaat.
- 2) Analysoi valitsemaasi tekstiä seuraavien kysymysten avulla:

Miksi valitsit juuri kyseisen tekstin?

Millaista lukutaitoa ymmärtäminen vaatii?

Millaista maailmantietoa ymmärtäminen vaatii?

Mikä on tekstin tärkein sisältö ("must know")?

Ennakkotehtävä seuraavalle demolle